

MELLÉKLET

A tematikus
melléklet támogatója
a SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

ÚJRA EGYÜTT SZURKOLHATUNK

Kép: Profimedia – Red Dot

SZÖVEG –
VÉSEY MIKLÓS

ÚJRA EGYÜTT SZURKOLHATUNK

Az elmúlt egy év legnagyobb veszteségei közé tartozik, hogy sokkal kevesebb közösségi élményben volt részünk. Ez kiemelten igaz a sportra, hiszen a járványhelyzetben a testi kontaktusok számának csökkentése volt az elsőszámú cél. A kialakult helyzet az amatőr és a profi sportesemények szervezését is megnehezítette: az előbbieket teljesen megszüntették a korlátozások, az utóbbiakat pedig vagy üresen kongó stadionokban rendezték meg, vagy elmaradtak. Életünkre gyakorolt számos pozitív hatása közül a sportnak talán a közösségteremtő ereje a legfontosabb, így a pandémia okozta szociális károk orvoslásában kiemelt szerepe lehet. Ezért is örömteli, hogy idén nyáron a tavaly elhalasztott események közül az olimpiát és a labdarúgó-Európa-bajnokságot is megrendezik, ráadásul mindkét világversenyen szurkolhatunk a mieinknek.

◆ MAGYARORSZÁG AZ OLIMPIÁN

Az idén 65 éve elhunyt Hajós Alfréd, akiről előző számunkban részletes cikket olvashattak, nagy érdeklődéssel figyelné mindkét eseményt. (Az első magyar futballválogatottnak is aktív tagja volt. Az újkori olimpiák kezdetén pedig gyorsúszásban 100 méteren, majd mindössze másfél órával később 1200 méteren is győzött, megszerezve így az első magyar olimpiai aranyérmeket 1896-ban Athénban). Valódi polihisztor volt tehát, de még ő sem sejtette, mekkora sikorsorozatot indított el.

Az 1896-os athéni játékok óta szinte az összes olimpián volt magyar résztvevő (két kivétellel: 1920-ban az első világháború veszteseiként nem kaptunk meghívót, így a korábban elnyert rendezés jogát is elveszítettük, 1984-ben pedig a Szovjetunió bojkottja miatt nem utaztunk el

Los Angelesbe), és máig összesen 175 aranyérmet szereztek sportolóink. Ezzel nyolcadikok vagyunk az összesített éremtáblázaton, ami egy viszonylag kis népességű országtól kiemelkedő eredmény, többek között olyan államokat előzünk meg a listán, mint Svédország vagy Ausztrália. A legsikeresebben Helsinkiben szerepeltünk: 1952-ben tizenhat aranyérmet hoztak haza olyan, azóta is méltán híres olimpikonjaink, mint Keleti Ágnes, Papp László, Székely Éva és az Aranycsapat.

Az ötkarikás játékok magyar vonatkozású sikerei viszont nemcsak számokban, de a rádió vagy televízió előtt követett, már-már történelmi pillanatokban is mérhetők, amelyeket az egész ország egy emberként élt át. Az 1956-os, melbourne-i vízfürdőként elhíresült Magyarország–Szovjetunió mérkőzésr december

6-án, alig egy hónappal a forradalom leverése után játszották le. Zádor Ervin felrepedt, vérző szemöldöke több volt egyszerű sportsérülésnél, hiszen az egész világ számára az erőszakkal leverett forradalmat és a mérkőzés napján is javában zajló megtorlásokat jelentette. A találkozót 4:0-ra megnyertük, ami bár sovány vigasz volt, a sportba vetett hitünket mégis megerősítette, hiszen ha a csatátéren nem is, a pályán ország-világ szeme előtt legyőztük az elnyomó nagyhatalmat.

Sőt, olimpiai bajnokaink az egész világot is. Szinte mindegy, hogy televízió nézzük vagy a helyszínen: amikor sportolónk érmet szereznek, könnyen érezhetjük úgy, hogy egy egész ország lép fel a dobogóra. Az áldozat és a teljesítmény az övék, de a dicsőség mintha kicsit a miénk is lenne. Talán ezért is izgulunk annyira szurkolás közben. Mert mintha mi is ott lennénk a medencében, amikor Egerszegi Krisztina mindössze tizenégy évesen, az olimpiai csapat legfiatalabb tagjaként nyer aranyérmet 200 méteres hátúszásban, és válik egy ország kedvencévé (1988, Szöul). Mert a mi karunk is megfeszül a tévé előtt, ahogy Csollány Szilveszter hosszú másodpercekig tartja magát Krisztus-függésben teljesen mozdulatlanul, mintha az a világ legtermészetesebb dolga lenne (2000, Sydney). Legszívesebben mi is vízbe ugranánk Kemény Dénessel együtt, amikor a magyar vízilabda-válogatott három egymást követő olimpián is a dobogó tetejére áll (2000, Sydney, 2004, Athén, 2008, Peking). Mert mi is a nyakunkban érezzük a számtalan aranyérem súlyát, amelyeket négyévente szinte rendeltetészerűen akasztanak Kovács Katalin és kajak-kenus társai nyakába (2004, Athén, 2008, Peking, 2012, London). Mert együtt örülünk Szilágyi Áronnal, amikor a győzelmet jelentő asszó után eldobja a sisakot, együtt vigasztalnánk meg Imre Gézát az elvesztett döntő után, és mindannyian tátott szájjal nézzük, ahogy Hosszú Katinka egyetlen ellenfelét, a világcscsot jelző sárga vonalat is másfél testhosszal előzi meg (2016, Rio de Janeiro).

Sajnos szurkolóként nem lehetünk jelen Tokióban, a vírushelyzet miatt Japán ugyanis érthető módon nem enged a területére külföldieket. Mégis, ha az idén nyáron a nappalinkban vagy egy vendéglátóhely teraszán felcsendül a magyar himnusz, újra és újra átélhetjük azt a felemelő érzést, hogy egy nemzethez tartozunk.

A KÖZELMÚLT MAGYAR FUTBALLSIKEREI

Az összetartozás semmihez sem hasonlítható örömét érezhették azok a szurkolók is, akik 2016 júniusában részesei lehettek az autóforgalmat is megbénító körúti népünnepélynek Budapesten. Akkor az egész ország egy emberként ünnepelte meg, hogy labdarúgó-válogatottunk már a legelső mérkőzésén győzni tudott az Európa-bajnokságon. A spontán utcai fesztivál akkor érthető igazán, ha tisztában vagyunk vele, hogy milyen hosszú sikertelenségi sorozat szakadt meg azon a nyáron: a világon, de talán hazánkban is legnépszerűbb sportágban ekkor már harminc éve nem szerepeltünk jelentősebb világversenyen.

Az elmúlt időszak futballba fektetett anyagi és szakmai erőfeszítései már a 2016-os tornát megelőző selejtezősorozaton megtérülni látszottak. A Dárdai Pál, később pedig Bernd Storck irányította nemzeti csapat játékaának köszönhetően egyre több szurkoló kezdte követni a mérkőzéseket, mert látták, hogy bárki ellen is játszik a válogatott, a végső sípszó után nem kell szégyenkezniük. Amikor pedig az Európa-bajnokságon minden elvárást felülmúlva, veretlenül csoportelsők lettünk, következhetett az újabb körúti örület.

Sokan remélték, hogy az akkori siker nem egy kivételes, kiugró eredmény lesz, hanem egy felfelé ívelő pálya első állomása, és azóta szerencsére az utóbbi látszik beigazolódni. Bár a világbajnoki selejtező túl nagy falatnak bizonyult válogatottunk számára, és egy kisebb generációváltás is lezajlott a csaptnál, ami sosem könnyű időszak, a Ferencváros szereplése az Európa Ligában és a Bajnokok Ligájában, illetve a nemzeti csapat újabb Európa-bajnoki részvétele egyaránt biztató jelek. Egyre több a színvonalas bajnokságokon rendszeresen szereplő játékosunk, ráadásul rég volt olyan kiemelkedően tehetséges világsztárjelöltünk, mint Szoboszlai Dominik, aki a legmagasabb szinten is képes mérkőzéseket eldönteni egy-egy zseniális villanással. Örömteli lenne, ha ő jelentené a példaképet a jövő magyar tehetségei számára: lezsernek tűnő magabiztossága hátterében ugyanis áldozatosan, profi hozzáállással végzett kőkemény munka áll.

Az idei torna más szempontból is különleges lesz, hiszen az Európai Labdarúgó Szövetség (UEFA) nem egyetlen országnak, hanem tizenegy (külön nemzetekhez tartozó) városnak ítélte oda a rendezés jogát. Nem

titkolt céljuk volt ezzel, hogy az esetlegesen kijutó rendező országok mérkőzésein minél több hazai szurkoló biztathassa hazája válogatottját. A budapesti Puskás Aréna is sikerrel pályázott, három csoportmérkőzést és egy nyolcaddöntőt rendeznek majd a magyar fővárosban. Az már biztos, hogy két mérkőzésen, Franciaország és Portugália ellen is hazai pályán játszhat a magyar csapat, ami a szurkolóknak óriási élményt, a játékosoknak pedig extra motivációt fog jelenteni.

A továbbjutásra valószínűleg kevesebb esélyünk van idén nyáron, mint öt éve Franciaországban. Úgynevezett halálcsoportba kerültünk, hiszen a címvédő Portugália,

a háromszoros Európa-bajnok Németország, valamint a jelenlegi világbajnok Franciaország ellen finoman szólva sem lesz egyszerű pontokat gyűjtenünk. Az utóbbi évtizedeket tekintve viszont már az is komoly sikernek számít, hogy sorozatban másodszor is kijutottunk, illetve hogy hazánk a rendezésben is jelentős szerepet vállalhat. Az egészen biztos, hogy a foggal-körömmel küzdő válogatottunk meg fogja nehezíteni a sztár csapatok dolgát. És ki tudja, hátha nem a papírforma szerint alakulnak a mérkőzések. 2016 óta tudjuk, hogy már egy aprócska győzelem is elég lehet ahhoz, hogy egész Magyarország önfeledt ünneplésbe kezdjen. ♦

SZÖVEG –
KIRÁLY ESZTER

CÍMERES MEZBEN

A sport az önfelülmúlás és az összetartozás pillanatainak bő forrása. Idén nyáron a tokiói olimpia és paralimpia, valamint a részben Budapesten rendezett labdarúgó-Európa-bajnokság ad lehetőséget arra, hogy pályára lépők és arénán kívüliek is átéljék mindezt. Illés Fanni világ- és Európa-bajnok paralimpikon úszót, Király Gábor 108-szoros válogatottként visszavonult kapuslegendát, Márcz Tamást, a magyar férfi vízilabda-válogatott edzőjét és Kovacsics Anikót, női kézilabda-válogatottunk csapatkapitányát kérdeztük az előttük vagy épp mögöttük álló kihívásokról. Vallomások belső ellenfelekről és fejbéli akadálymentesítésről, az esélyesség terhéről és titkos reményekről, nyomásról és rendkívüli körülményekről, holtpontbiztos mottókról és inspiráló emlékekről, földi lelátókról – és egy égi drukkeről is.

♦ A PARASPORTOLÓ IS PÉLDAKÉP

– Májusban másodszor is Európa-bajnok lett, s rövidesen a paralimpián úszik. Hogy lehet egy nagy siker után rögtön újra fölszítani a győzni akarást?

– Közvetlenül verseny után nehéz visszatérni a belső tűzhöz, hiányérzete van az embernek, hiszen valami véget ért, nincs már abban a légkörben, nem ég ezer fokon, nincs adrenalin. A lelkesedést bennem az tartja fenn, hogy nem tudom elképzelni az életemet úszás nélkül. A sportágam szeretete és az eredmények ösztönöznek – és szerencsére nem úsztam olyan jó időt az Eb-n, hogy ne legyen motivációm.

– Sokan százszor is megtervezik a nagy pillanataikat. Hogy látja maga előtt a tokiói szereplését?

– Mindig a saját számomat, a 100 mellet képzelem el, azt úszom le fejben rengetegszer. Gondolatban átélem, milyen, amikor odaérek, mit mi után csinálok, és próbálok egyszerre egy dologra koncentrálni. Arra, hogy hogyan fogom érezni magam úszás után. Azt képzelem, hogy elégedett leszek, és boldog – majd ezt igyekszem megőrizni, ezen dolgozom, ehhez térek vissza újra és újra.

– Mik a „belső ellenfelek”?

– A legnagyobb feladat az esélyesség terhe. Már nincs olyan könnyű dolgom, mint a 2018-ban szerzett első aranyérem előtt, amikor még lesz, ami lesz alapon, vesztenivaló nélkül versenyeztem. Az első győzelmem után magam felé is mások lettek az elvárások, és azt sem volt könnyű megszokni, hogy minden ellenfél engem néz. Nem mondom, hogy ez gond, folyamatosan dolgozom rajta, pszichológus, az edzőm és a családom is segít.

– A médiából is érezhető, milyen összetartó a paralimpiai csapat. Mi mindenben számítanak különösen is egymás támogatására?

– Mindig van valami, ami miatt szorosan összezárunk. Szeretnénk, hogy a mi teljesítményünk ugyanolyan megbecsült, sőt menő dolog legyen, mint ép társainké. Ugyanúgy magyarok vagyunk, ugyanúgy szállítjuk az érmekeket a világversenyekekről – mégis akkor hírértéke. Kívülállóktól gyakran hallani, hogy nekünk könnyebb, kevesen vagyunk, nem kell annyit edzenünk – pedig én is ugyanannyit vagyok az uszodában és a konditeremben, mint az ép bajnokok, persze ezt nem hírsztelelem, hiszen ez a dolgom. De aki csak annyit lát, hogy nincs lábam, ezt nem tudja elképzelni rólam, sőt, hétköznapi dolgokat is bizonygatnom kell, például hogy tudok főzni vagy autót vezetni. Egy fogyatékkal élő ember sokszor találkozik olyan pillantással, ami elsőre lemond róla – ezért először fejben kell akadálymentesíteni.

– Elérhető ez a sporttal?

– Igen, mert egy sportoló, legyen para vagy ép, mindig példakép. Ahogyan él, amit tesz minden nap, ahogyan dolgozik, ahogyan az országáról képet ad, annak mind méltónak kell lennie. És a parasportolók is az egész nemzetüket képviselik.

KOVACSICS ANIKÓ

MINDANNYIUNKRA SZÜKSÉG VAN

– Mi a legfontosabb feladata egy csapatkapitánynak az olimpia előtt?

– A sérülésem miatt most egy kicsit szokatlan helyzetben vagyok, de mindenképpen azt szeretném, hogy az a csapatszellem és -kohézió, ami a selejtezőn

megvolt, és amivel a kvalifikációt kiharcoltuk, az megmaradjon. Nagyon együtt voltunk a pályán és azon kívül is, jó útra léptünk rá akkor.

– Milyen cél van az út végén?

– Ha már azt elértük, hogy végre újra olimpián játszhatunk, akkor nem szabad megelégedni ennyivel – remélem, nem is tesszük majd. Fejben mindenképp késznek kell lenni arra, hogy megragadjuk ezt a lehetőséget, mivel könnyen lehet, hogy ez soha vissza nem térő alkalom. Amikor ilyen adatik, akkor merni kell olyan célokat is magunk előtt látni, amiknek a megvalósulására korábban álmainkban sem gondoltunk volna. Ha úgy játszunk, hogy mindent kiadunk magunkból, akkor nem hiszem el, hogy annak ne lenne kivételes eredménye.

– Van meghatározó gyerekkori emléke, amely olimpiához fűződik?

– Mióta a kvalifikációval karnyújtásnyira került az olimpia, rengetegszer eszembe jut egy momentum, ami a Sydney-ben ezüstérmet szerzett női kézilabdaválogatotthoz kapcsolódik. Én kilencéves voltam akkor. Annak a csapatnak tagja volt Balogh Beatrix, aki Csurgóóról származik, ahonnan én is, a családjunknak pedig jó ismerőse. Emlékszem, hogy anyukámat mekkora örömmel töltötte el, hogy Bea, a volt iskolatársa ilyen eredményt ért el. A döntő után rögtön telefonált is az apukájának, hogy gratuláljon, és elmondja, hogy mennyire büszke ő is. Most is nagyon bennem van az, amire már akkor is gondoltam, hogy milyen büszke lenne édesanyám, mekkora dolog lenne, ha engem látna ott.

– Mi az, ami ezt a csapatot teheti majd példává?

– Az, hogy az a tizennégy ember, aki pályára lép, a felelősséget felvállalva és magából mindent kiadva lép pályára. Mi nem a sztárközpontú csapat vagyunk, ahol egyvalaki viszi a hátán az egészet: mindannyiunkra szükség van a sikerhez. Ez lehet az erőnk, és bízom benne, hogy élni fogunk vele.

HA A CSAPAT EGYSÉGGÉNT SZEREPEL, MINDENT EL TUD ÉRNI

– Lélekben mi a különbség klub- és válogatott meccs között?

– Egy országban sok sportklub van, de a nemzet egy, és mikor az ember felveszi a címeres mezt, az egész nemzetet képviseli – azt az egységet, ami minden magyart összeköt. A külföldön élő magyaroknak is ugyanolyan fontos a nemzeti együttes szereplése, eredményessége és az összetartozás légköre.

– A 2016-os Európa-bajnokságnak melyik pillanatát tenné albumba?

– Sok ilyen van, nem egyet utólag láttam felvételtől. Volt egy jelenet, mikor a szurkolók előzőnlőtték az utcákat,

de megmaradt bennem az Eb legszebbjének választott védésem, az osztrákok elleni győzelem, vagy mikor Gera Zoli góljánál már a rúgás pillanatában láttam, hogy be fog menni, mert egy vonalban álltam vele. Az egész egy felejthetetlen, „többnapos pillanat”.

– A mostani csapat járvány idején, nehéz csoportban, hazai közönség előtt játszik. Hogy lehet jól bírni a nyomást?

– A futball erről szól: állandó nyomás alatt kell teljesíteni. Más sportágaknál hosszú felkészülés után, a verseny egyszeri pillanatában kell jól szerepelni, a foci az év 12 hónapjából 11-ben folyamatosan zajlik. Mindig ott vannak a meccsek, az egyesület és a szurkolók elvárásai, a média – a nyomás része a sportnak. Én azzal a beállítottsággal dolgoztam, hogy minden körülmények között menni kell tovább. Siker esetén ne higgyük, hogy már mindent tudunk, kudarc után pedig, hogy mindent elfelejtettünk.

– Mi adja a magyar foci saját karakterét?

– A klasszikus magyar kreativitás és a játékosok egymáshoz való kapcsolódása. Ha egy magyar csapat egységként szerepel, mindent el tud érni.

– Szurkolóként milyen a gólöröme? Higgadtan biccent, vagy ordítva felpattan?

– A labdarúgás emóció. Én is fel szoktam ugrani, mert robbannak az érzések, kiabálok is persze – bár 5-0 után a hatodik gólnál már nem biztos. Vannak nagyon emocionális helyzetek, ezeket egy hétköznapi mérkőzés is előhozza. Ezért szép a foci. Igaz, amióta visszavonultam, nyugodtabban nézem a meccseket. Régebben, amikor a német szezonnak már vége volt, de itthon még voltak bajnokik, elmentem a Haladás meccseire Szombathelyre – akkor sokkal hevesebb voltam, mint most.

– Mit gondol, ki lesz az Európa-bajnok?

– Németországban és Angliában is játszottam, így a mieinken kívül nekik szurkolok. A németek szerintem ott lesznek a négy között, akár a döntőben is. Biztosan lesz egy meglepetéscsapat – bízom benne, hogy a magyar válogatott lesz az. Bár nehéz a csoportbeosztásunk, de emiatt fájjon a feje azoknak, akiknek kötelező a győzelem. A magyar megnehezíti majd minden ellenfele dolgát.

MÁRCZ TAMÁS

A FIÚK ÉHESEK A SIKERRE

– Melyik az a játékosként szerzett olimpiai élménye, amit soha nem fog elfelejteni?

– Az olimpiának egyrészt az adja a varázsát, hogy ennyi sportoló együtt van egy helyen, olyan sztárok, mint az NBA-s kosarasok vagy a top Grand Slam-es teniszesezők. Sydney-ben nekem a győzelem is megadatott – amiért egy magyar vízilabdás mindig megy –, egy 20 000 fős létesítményben játszottunk, ami ebben a sportágban kivételes alkalom. Ráadásul akkor 24 év után nyert a válogatott, és az arany mindannyiunknak gyerekkori álma volt.

– Edzőként hogy hozza formába magát az olimpiára?

– Különleges helyzet ez, hiszen alapesetben a kapitány havonta találkozik a csapatával, ám erre nem volt mód az elmúlt másfél évben. Ezért folyamatosan figyelem a játékosokat edzésen és meccseken. Emellett törekszem, hogy ne csak mentálisan, de fizikailag is top on legyek. Egy világverseny az edzők számára is komoly igénybevétel – így edzem én is.

– Mik a magyar csapat erősségei?

– Jó szériából jövünk, jól szerepeltünk az elmúlt időszakban. A 2020. januári budapesti Eb-n sikerült győzni. A korösszetétel is megfelelő: épp jó arányban vannak a rutinos, az ideális korú és a fiatal pólósok. Két fantasztikus kapusunk van, a játékosaink jó lövőképességgel bírnak, ettől tartanak az ellenfelek. Lendületes a csapat, alkalmas gyors támadások vezetésére, és a fiúk éhesek a sikerre.

– Milyen kihívást jelentenek a rendkívüli körülmények?

– Szokatlan lesz a nézők hiánya, hiszen már szinte biztos, hogy nem lehetnek szurkolók az olimpián. Szigorú szabályok várnak ránk a torna közben. Várhatóan csak az uszoda–szálloda vonalon mozoghatunk majd, a szabadnapok vélhetően a faluban telnek majd. Bármilyenek legyenek is a körülmények, azokhoz a legjobban kell alkalmazkodnunk.

– Minden pólóedző szereti, ha ruhástól a medencébe rántják?

– A tavalyi januári Európa-bajnokság megnyerése után én magam is csobbantam – különös pillanat, amikor örömmámorban fürdik edző és csapata a vízben. Más sportágban nem adatik meg, hogy a stresszes nagydöntő után az edző rögtön lehűtse magát. Jó lenne újra fürdeni, de hosszú lesz az út: érzünk oda épségben, egészségben, ha így lesz, éremért mehetünk Tokióba.

– Az első olimpia Benedek Tibor nélkül... Mit visz magával tőle Tokióba?

– Tibivel gyerekkorunkban ismerkedtünk meg, és már akkor a legmegszállottabb volt közülünk. Hite és győzni akarása vitte előre, és ez számomra is példamutató volt. Soha nem felejtjük el őt. Fáj, hogy már nincs köztünk, de egy picit mégis velünk lesz: főnről biztosan szurkolni fog nekünk. ♦

SZÖVEG –
SZABÓ EMESE

HA PATTOG A LABDA

A sportfogadás nem mai találmány, már az ókorban is hódoltak neki, a műfaj egész történelmünket végigköveti. Hogy jutottunk el a totóig, a tippmixig, és miért pont a labdarúgás lett ezen a területen megkerülhetetlen?

♦ Ha Magyarországon sportfogadásról beszélünk, legelőször a totó jut eszünkbe. Ez a szerencsejáték Angliából ered, ahol az ezzel foglalkozó irodákban 1921 óta lehet fogadást kötni a focimeccsek eredményére. Az európai kontinensen elsőként Svédország adott koncessziót ilyen játékok szervezésére 1934-ben. 1938-ban és 1940-ben már Svájcban és Finnországban

is indult totó, hat évvel később Olaszország és Spanyolország is csatlakozott, 1947-ben pedig Magyarország is megismerkedett a totóval. Az 1948-as londoni olimpiára már Európa legtöbb országában külön sportfogadást szerveztek, ez így volt nálunk is. Ez a műfaj a klasszikus szerencsejátékoktól több pontban is különbözött, és ez ma is így van. >

MÁR A GÖRÖGÖK IS

A sportfogadás valójában nagyon régi találmány. A görög városállamokban már kétezer évvel ezelőtt is lehetett fogadni az ókori olimpiákra, de ezen kívül is fogadtak a görögök a birkózásra. A rómaiak szintén hódoltak ennek a kedvtelésnek, és bőven van nyoma a sportfogadásnak a középkorból is.

VÁLTOZATOK FOGADÁSRA

„A sportfogadásnak két fő típusa van, az egyik a totalizatóri, a másik a bukmékeri. A totalizatórinél a fogadásokból befolyt részvételi díj közös nyereségyalapa kerül, majd ennek egy előre meghatározott részét osztják fel a nyertesek között. Ilyen a totó, és ugyan nem sporthoz kötődik, de ebbe a kategóriába tartozik a lottó is” – mondja **Horváth Zoltán**, a Szerencsejáték Zrt. sportfogadási vezetője. Mivel ezeknél a játékoknál a nyereségyalapot előre rögzítik, a nyerteseknek osztóznuk kell a díjon. Magyarán nemcsak azért kell szurkolni, hogy a játékos tippje jó legyen, hanem azért is, hogy a többieké lehetőleg rossz. A bukmékeri fogadásoknál ez nem szempont, ott csak azt kell nézni, hogy a szervező milyen tét-szorozót határoz meg előre. A sportfogadások esetében ezt oddsnak nevezik, nagysága az adott kimenetel bekövetkezésének valószínűségét tükrözi. A nyereségyösszege a feltett tét és az odds szorzatából alakul ki. Tehát ilyenkor a nyertesek száma nem befolyásolja a nyereségy nagyságát. Nálunk ebbe a csoportba tartozik a Kenő és a Puttó, a sportfogadások közül pedig a Tippmix és a Tippmixpro. „Mondok erre egy példát. Ha Magyarország labdarúgó-válogatottja az Európa-bajnokságon csoportmeccset játszik, akkor adunk egy oddsot arra, hogy megveri az ellenfelét. Ha ez a szorzó például ötszörös, akkor mi a magyar csapat győzelme esetén ötszörös szorzóval fizetjük ki mindenkinek a feltett összeget, függetlenül attól, hogy hányan fogadtak. A totónál azonban számít az is, hogy hányan tippelnek jól, tehát a játékosok úgymond egymás ellen is játszanak” – magyarázza Horváth Zoltán. A bukmékeri fogadási forma is angolszász eredetű, onnan terjedt át Európa más országaiba. Magyarországon 1997-ben jelent meg, amikor a Szerencsejáték Zrt. bevezette a Tippmixet, majd 2013-ban annak online formáját, a Tippmixpro-t. A szerencsejátéknak ez a típusa elkövetően népszerű, a fogadások adták a vállalat árbevételének közel 50%-át 2020-ban. Online 100-120 ezer aktív ügyfél

játszik, a bolti forgalmat pedig annak anonimitása miatt csak becsülni tudják: legalább 500-600 ezren fogadhatnak, de olyan kutatások is vannak, amelyek ezt a számot még magasabbra teszik.

MIÉRT PONT BUKMÉKER?

A bukméker szót még az is ismeri, aki a sportfogadásnak soha még a közelében

sem járt, eredete viszont ködbe vész. Ez a kifejezésünk az angol bookmaker szó kiejtéséből származik, amit eredetileg a lóversenyek fogadóirodájának vezetőjére használtak. A „könyvcsinálás” ez esetben az jelentette, hogy a buki a kis noteszébe fölírta a fogadásokat. Ilyen jeleneteket börtönfilmekben is lehet látni, azokban is klasszikus helyzet, hogy amikor két rab verekedni kezd, egyből odaugrik egy bukméker. A buki a fogadásokat azonnal elkezdí fölvenni, a beérkező tétek és a bunyósok képességei alapján pedig akár egyből mondja is az oddsokat.

HATÁS ÉS MELLÉKHATÁS

A fogadási csalások a sportvilágát mindenhol mértelyezik, ami nem véletlen, hiszen a sportfogadás komoly üzlet. Emiatt látnak

a csalók rációt abban, hogy megkeressenek játékosokat, edzőket vagy játékvezetőket, és megpróbálják őket arra ösztönözni, hogy egy-egy meccs a számukra kedvező eredménnyel záruljon. Az ilyen mérkőzésekre a csalók jellemzően ázsiai, illegális irodáknál fogadnak, részben pénzmosási célból. A szövetségek, sportfogadás-szervezők próbálnak tenni ez ellen, de helyzetük nem mindig rózsás. Az esélyeik főleg alacsonyabb rangú eseményeknél, illetve az utánpótlás kluboknál rosszabbak, ott ugyanis a csalók könnyebben találnak lekenyerezhető játékost. Ez az oka annak, hogy a Szerencsejáték Zrt.-nél nem is lehet fogadni sem U19-es meccsre, sem a harmadosztályú labdarúgó-bajnokság mérkőzéseire – tehát semmilyen olyan mérkőzésre, amelynek nincs komoly tétje. Az ilyen jellegű versenyeknél a külföldi irodáknál nagyon sok a visszaélés.

CSAK A FOCI RÚG LABDÁBA?

Itthon messze a labdarúgásra fogadnak a legtöbben, egyértelműen ez a legnépszerűbb sportág. Ugyanakkor a kör egyre jobban bővül, a foci részesedése pedig folyamatosan csökken: tavaly a bolti Tippmixben még 59 százalék volt a sportág részesedése, az online játéknál viszont már csak 48 százalék. Arra persze nincs túl sok esély, hogy bármi a közelébe kerüljön, de versenytársak bőven akadnak: a labdarúgás mellett itthon alapvetően a teniszre, a jégkorongra, a kosárlabdára és a kézilabdára fogadnak a legtöbben, de a sorrend nincs kőbe vésve. Most például mindenki a foci-Eb-ről beszél, de a pandémia időszaka eléggé rendhagyó volt. Hiába fogadnak legtöbben az öt nagy sportágra békeidőben, a járvány idején a sportélet is leállt, nem voltak mérkőzések. Ebben az időszakban az asztalitenisz mindent felülírt, rengetegen fogadtak a pingpongmérkőzésekre – a foci után egyből ez következett a rangsorban. A jelenség hátterében eléggé prózai ok áll, ehhez a sporthoz ugyanis nem kell más, mint egy asztal és két ember, így a pandémia idején is lehetett versenyeket szervezni. Elsősorban emiatt lett a járvány egyik fő nyertese az asztalitenisz, a másik pedig az esport. Utóbbi azért volt pandémiaálló, mert a versenysorozatok többsége online zajlik.

MIT JELENT AZ ESPORT?

Az elektronikus sport résztvevői amatőrként vagy profiként foglalkoznak videojátékokkal, és jellemzően online játszanak egymás ellen.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy ülnek otthon a számítógépük vagy játékkonzoljuk előtt. Az esportban a játékosoknak az online versenyekre utazni sem kell (a járvány előtt voltak persze élő versenyek is, stadionokban, több tízezer nézővel a helyszínen). Bár ez a műfaj újként hat, az első ismert videojátékos versenyt 1972-ben rendezték Amerikában, a Stanford Egyetemen, ahol a hallgatók küzdöttek meg egymással a Spacewar nevű játékban. Az esport 1982-ben már az amerikai televízióba is bekerült, afféle szórakoztató tartalomként. A világ első tornáját 1995-ben rendezte meg a Microsoft, az eseményen feltűnt Bill Gates is. Az esport népszerűsége azóta is töretlen, a műfaj külön iparágáá nőtt ki magát. Az eredményekre fogadni is lehet,

erre itthon 2020 augusztusa óta van lehetőség. Ma már a foci, a tenisz, a jégkorong, a kosárlabda és a kézilabda után az esport a legnépszerűbb sportág a fogadók körében Magyarországon.

HOL VANNAK A TÖBBIEK?

Több olyan sportág is van, amely a sportfogadási rangsor első öt helyezettje között nem szerepel, pedig a magyarok nagyon jók benne. Ilyen például a vízilabda, az úszás, az öttusa és a kajak-kenu. A lemaradás oka az, hogy ezekben hiába vagyunk sikeresek, nem kifejezetten fogadásra termettek, érdemben csak az olimpia alatt szoktak rájuk tétet tenni. Ugyanebbe a kategóriába tartozik a birkózás és a cselgáncs is. Ezeknél a sportágaknál eleve kevesebb az esemény, így fogadni sem lehet rájuk annyira gyakran, mint más mérkőzésekre. Csak az összehasonlítás kedvéért: egy teniszjátékos két hét alatt 7 meccset játszik egy Grand Slam-tornán, vannak férfi és női párosok, vegyes párosok is, a meccsek egymást érik. Kisebb tornából pláne rengeteg van szerte a világban, fogadni pedig mindegyikre lehet. Az események számát tekintve a foci különösen kiemelkedik a sorból, ott is rengeteg a rangadó. Ráadásul a Bajnokok Ligája és az Európa-liga után hamarosan új európai versenysorozat is indul, az Európa Konferencia Liga. De a drukkereket nem csak a nagy nemzetközi versenyek érdeklik, rengetegen követik a nemzeti bajnokságokat is. Ez is az oka annak, hogy Európa minden országában a labdarúgásra fogadnak a legtöbben. A listát csak az Egyesült Államokban vezeti más sportág, ott az amerikai focira, a baseballra, a kosárlabdára és a jégkorongra figyelnek a fogadók. ♦

A SPORTÉLET BIZTOS NYER

A szerencsejáték és a sportfogadás nem csak a játékosoknak hozhat pénzt, hanem a sportszervezeteknek is. Nekik ráadásul

biztosan, esetükben ugyanis nincs olyan, hogy egy szelvény nem nyer. A sporttörvény szerint a sorsolós szerencsejátékok játékadójának 12 százalékát, a bukmékeri rendszerű fogadások játékadójának 50 százalékát, a totalizatóri sportfogadás játékadójának pedig 100 százalékát a sport, elsősorban a labdarúgás támogatására kell fordítani.

